

Yttrande – plansamråd Östra Mörbylund, Danderyds kommun

Ärendet

Ett förslag till ny detaljplan har skickats på remiss till miljö- och hälso- skyddsnämnden. Syftet med planläggningen är att pröva möjligheten att bebygga området med flerfamiljshus för bostäder.

Eventuella synpunkter på planförslaget ska vara byggnadsnämnden tillhanda senast den 15 januari.

Planen ska pröva förutsättningarna för bostadsbebyggelse och viss centrum- verksamhet på fastigheterna Sjukhuset 9 och 10 m.fl. samt pröva en omloka- lisering av en förskola inom planområdet. I syftet ingår att skapa en trivsamt och väl fungerande komplettering av bostäder inom området, som också bidrar till ett skydd mot buller från E 18 för befintlig bebyggelse i Mörbylund och Charlottenberg.

Planförslaget innebär en utveckling av Östra Mörbylund med drygt 380 bo- stadslägenheter och möjlighet till centrumverksamheter och service i bot- tenvåningarna i den norra delen av planområdet.

Planförslaget innebär att Prästkragens förskola kan ersättas med en förskola inom den nordvästra delen av Sjukhuset 10. Förskolan kan byggas i två vå- ningar och skulle kunna rymma omkring 100 barn. En förskolegård om cirka 1500 kvm planeras öster och söder om byggnaden.

Dagvatten inom innergårdarna ska fördröjas och minst hälften av ytorna på innergårdarna ska utgöras av planerade ytor som kan fördröja dagvatten. Minst hälften av takytorna på tillkommande bebyggelse ska utgöras av gröna tak. Det hjälper till att fördröja dagvatten och bidrar till ett lokalt om- händertagande av dagvatten.

Området är utsatt för trafikbuller från E18. Enligt en genomförd trafikbul- lerutredning ligger ljudnivåerna på många platser inom planområdet över de riktvärden för buller som Naturvårdsverket har tagit fram. Eftersom området är centralt beläget nära tunnelbanan, Roslagsbanan och busshållplatser vid Danderyds sjukhus bedöms området som lämpligt att bebygga trots bullret, så kallat avstegsfall bedöms kunna användas. Avstegsfall innebär att, om ljudnivån överskrider 55dBA ekvivalens ljudnivå vid en bostadsbyggnads fasad, bör minst hälften av bostadsrummen i en bostad vara vända mot en tyst eller bullerdämpad sida. För en bostad om högst 35 kvadratmeter gäller

att bullret inte bör överskrida 60 dBA ekvivalent ljudnivå vid bostadsbyggnadens fasad.

Planbestämmelser som reglerar utformningen av bostäderna så att minst hälften av alla boningsrum placeras mot tyst eller bullerdämpad sida föreslås för att kunna uppnå god ljudkvalitet. För några av lägenheterna behöver balkongerna glasas in för att klara de riktvärden som finns. Gårdarna får maximala bullernivåer under 70 dB.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att anta Miljö- och stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat 2015-11-25 med dnr MHN 2015-000958.52, som sitt eget och överlämnar det till byggnadsnämnden som svar på remissen.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets yttrande

Dagvatten

Miljö- och stadsbyggnadskontoret anser att det är viktigt att kravet om att minst hälften av takytorna på tillkommande bebyggelse ska utgöras av gröna tak införs i planbestämmelserna.

Luft

I planen anges att miljö kvalitetsnormerna (MKN) för luft kommer att klaras även vid en uppräknig av trafiken på vägarna. MKN är värden som med hänsyn till människors hälsa inte får överskridas. De riktvärden som är kopplade till preciseringar av det nationella miljömålet Frisk luft är satta med hänsyn till känsliga grupper och innebär

- att halten av partiklar (PM10) inte överstiger 15 mikrogram per kubikmeter luft beräknat som ett årsmedelvärde eller 30 mikrogram per kubikmeter luft beräknat som ett dygnsmedelvärde.
- att halten av kvävedioxid inte överstiger 20 mikrogram per kubikmeter luft beräknat som ett årsmedelvärde eller 60 mikrogram per kubikmeter luft beräknat som ett timmedelvärde.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret anser att en redovisning av luftkvaliteten behövs för att kunna bedöma om lokaliseringen av en förkola är lämplig i området. Miljö- och stadsbyggnadskontoret bedömer att riktvärdena i de nationella miljömålen ska klaras på förskolegården. I en dom (2010-M 4256 (MÖD 2011:26)) från dåvarande miljööverdomstolen konstateras att lokalisering där störningar i form av buller och luftföroreningar från trafik riskerade barnens hälsa är olämplig och verksamheten förbjöds på den platsen. Förutsättningarna i domen var att de ekvivalenta bullernivåerna vid uteplats överskred 55 dB(A) men luftföroreningar av kvävedioxid och partiklar överskred inte miljö kvalitetsnormerna, utan överskred de riktvärden som är kopplade till det nationella målet, vilket innebär att Miljööverdomstolen har bedömt att högre krav än MKN kan ställas.

Det behöver också säkerställas att inomhusluften inte påverkas av höga luftföroreningshalter i området genom ventilation, otätheter i byggnaden och vädring.

Buller

När det gäller ljudnivåer inomhus anger Folkhälsomyndighetens allmänna råd att nivån inte bör överstiga 30 dB(A). I skolor kan det ibland krävas att den ekvivalenta ljudnivån är lägre än 30 dB(A). Personer som är extra känsliga för buller, så som exempelvis barn och unga under 15 år, behöver upp till 5 dB lägre bakgrunds nivå för att de ska uppfatta tal bra. Detta innebär bakgrunds nivåer ner till 25 dB(A). Miljö- och stadsbyggnadskontoret bedömer att byggnaden ska utformas så att trafikbuller inomhus inte överskrider 25dB (A). Installationsbuller i byggnaden ska inte heller överstiga 25 dB(A).

För att möjliggöra vädring ska rum som används dagligen i verksamheten ha öppningsbara fönster på den tysta sidan.

Bedömning

Under förutsättning att luftkvaliteten på förskolans utegård och inomhus kan garanteras bedömer miljö- och stadsbyggnadskontoret att lokaliseringen är möjlig. Det förutsätter dock att byggnaden utformas med hänsyn till områdets förutsättningar och att erforderliga skyddsåtgärder vidtas för att klara bullernivåer inomhus. Enligt 2 kap. 6 § miljöbalken ska platsen för en verksamhet väljas som är lämplig för att uppnå minsta olägenhet för människors hälsa.

Utformning av lokal

Det är också viktigt att man tar hänsyn till att utformningen av den nya förskolan har förutsättning att bli så god som möjligt. Miljö- och stadsbyggnadskontorets råd är att varje barn i förskolan får en yta inomhus på minst 7,5 kvadratmeter. Dessa riktlinjer kommer ursprungligen från Socialstyrelsen och erfarenheter från både verksamhet och tillsyn har visat att de ännu är aktuella.

Friyta utomhus

Alla barn ska ha möjlighet att leka utomhus i hälsosamma och inspirerande miljöer. Folkhälsomyndigheten anger att 40 kvadratmeter per barn är en lämplig lekyta utomhus. Undersökningar visar att gränsen, för när en skolgård fungerar för verksamheten, går vid 30 kvadratmeter friyta per barn. Med fungerande menas till exempel variationsrik, tillräcklig plats för rörelse, utrymme för växtlighet och låg grad av slitage. Friyta definieras generellt som yta avsedd för till exempel motion, rekreation, lekplats eller bollplan. Med friyta menas alltså de ytor där barnen kan leka och röra sig. Utemiljön ska helst vara en naturlig och integrerad del av skolverksamheten och kunna användas spontant i den dagliga verksamheten. Bäst är det därför om den ligger i direkt anslutning till lokalen. Utformningen av utemiljö bör

följa Boverkets allmänna råd (2015:1) om friyta för lek och utevistelse vid fritidshem, förskolor, skolor eller liknande verksamhet.

Information

I det fall planen genomförs kommer miljö- och hälsoskydds nämnden i ett senare skede att granska förskolans miljö enligt miljöbalkens regler. Förskola är enligt miljöbalken en anmälningspliktig verksamhet.

Virpi Lindfors
Miljö- och stadsbyggnadsdirektör

Sandra Wargclou
Miljöchef

Bilagor:

Remissbrev – plansamråd, daterad 2015-11-04

Planbeskrivning

Planbestämmelser

Exp. Byggnadsnämnden